

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Intellectus efficacia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

Sunt qui surditatem ostendi velint per arundinis panniculum illam densam, oblongam, teretem, gravem, villo uti sericeo præditam, ac arctissime constipatam: ejus enim flos, sive potius flocus, si aurem intraverit, exiurdat: ideoque plerisque locis Surdones vocitantur. Lanugines eas Latini Pollulas appellarunt, est quibus strata fieri consueverunt, sed quæ nihilo fecius auribus nocent.

*Sed et in
Theophrasti
proserpina
Tholosa.*

DE SINAPI. CAP. XXV.

Sed jam quid sibi Sinapis velit, inspiciamus: quamquam, ut verum fatear, etiam partem hanc prætermisimus, quasi superfluum: quia postquam super Sinapi ea collegi ram, quæ nostra prætere poterat imbecillitas, venit in mentem mihi videre, si quid Theologi nostri, præter quos sequimur Græcos, ea super philosophati essent, cum ecce primo atque secundo statim sermone, qui Ambrosio attribuitur, comperi, & copiose & erudite, utile saluterumque ex sinapi condimentum esse confectum: quod quidem sive Ambrosii sit, sive cujusquam alterius, dubitare cœpi cum hoc, ex parte illo, & fatuum & insipidum forte omnibus appariturum. Postea cum me collegissem, & alia me condiendi ratione usum animadvertissem, multasque in domo Domini mansiones esse recordaret, & nullius generis vasa in ea esse, quæ non alicui apta usui essent, resumpti animi, porrigente mihi manum Origene, & prudenter, ut decebat, viridia hæc ingressus, alia quædam super Sinapi, quæ Papyro ipso, clarissime Beccadelle, subjungeres, tanquam spicilegus in unum eundemque manipulum congesta colligavi. Sed illud præmoncho, sinapin ab Ægyptiis positam me non invenisse. Sacras vero nostrorum literas, Græcorumque veterum monumenta habere multa, quæ nostra ex eo locupletare possunt hieroglyphica. Quare non temere fecisse visus fuero, si hujus quoque quatuor significationes explicavero.

FŒCUNDITAS. CAP. XXVI.

Precipuum autem ejus significatum, ut ex tenui admodum principio latissime sit feracitas indicium. Unde illud Assertoris nostri dictum, *Si quis habeat fidem quantum est sinapis granum, unum, jussu illius montes transferri, eaq. omnia fieri, quæ nullum conatu imaginatione efflu posse videntur.*

Exiguum est enim sinapis semen, & pusillo illud corpore scribit Athenæus: id tamen fecundæ terræ demandatum, quam diligens & laboriosus agricola polverit, omnium oleorum maximum evadit, demumque abit in arborem vel volucris, sustinendis idoneam. Talis quippe fecunditas rerum ex antiquæ Theologiæ nostræ lectione feracissime provenit, cujus quidem semina primo aspectu pusilla admodum videntur, verum ubi à perito agricola sata fuerint, in immentum coalescunt, augenturque in arborem, in ramos, & in virgulta unde quaque protum pennis, in quibus aves cæli congregentur, ut in sacris habeatur institutionibus. Aves igitur, hoc est, disputatores, quod interpretatur Adamantius, quippe Rhetores, qui velut aves cæli levibus pennis victorum dantur.

Sinapis fecunditas quavis.
Aves cœlestes quid.
Pinnata enim Homero verba. Et per bracteatas argento columbæ pennas, sermones Dei Theologi sunt intelligendos. Hujusmodi igitur Rhetorum alites, simul ac nostram in sinapin incidant, ipsi denique rationibus, & rei ipsius veritate allecæ, non ingraram sibi sedem in ea delegerunt. Ex cujus quidem ramis non admodum delicate frondescentibus, vi tamen sua consistentibus, vultus forte loquendi decor, sed optimæ vitæ tantum ratio, quæ sola sit appetenda, decerpitur. Quotquam Hesyichius Aves loco hoc Evangelico accipi contendit pro hominibus contemplationi deditis, qui si terrena aliqua tractare necesse habuerint, hoc est, si super sinapis ramo quiete cœtigerit, paulo post tamen volatu repetito, non ignaviter in sublime tollantur.

INTELLECTUS EFFICACIA. CAP. XXVII.

Indicat vero semen ipsum (ut nos quoque de puteo nostro aliquid hauriamus) magnam altissimi intellectus efficaciam, quæ sub exili ac propemodum contemptibili semine lectionis, ut multi putant,

purant, etiam fatuæ de litescibat. Nam simulac semen id ori ingestum est, ac mandicceptum, acutil-
lumi vi faporis os omne incendit, omnemq; reliquorum ciborum fatuitatem temperat, condimen-
tumq; omne cui admixtum fuerit, miri hæc commendat, com manducatum capitis pituitam purgat,
perq; os egerit. Sic sacra lectio gravedinem intellectus emendat, abstergitq; ut purificatus, per os,
quippe per Doctorum verba, divina possit mysteria degustare, Nat, ut ait Horatius,

Vires fe-
minis
ipsum sin-
pis.
Epist. l. i. x.

Nemo adeo ferus est, ut non miscere possit,
Si modo cultura patientem commodec aut em.

Sed quid indigemus Horatio? cum Dominus noster dicat, Seruat amini scripturas, quas ne fastidiamus,
ut pote quæ nonnullis gustu asperiores videantur (fuerunt enim qui dice- rent, Durus est hic sermo)
sinapis hujus condimentum efficiet. At lacrymas ciet, quod illi objicit Poeta quidam dicens:

Joan. 5. 6.
Columella

Seque lavessenti flentem factura sinapis.

Sed ô dulces lacrymas, nulla falluginis amaritudine vitiatas! O amoenissimam lacrymarum vallem, ô
jocundas, ô amabiles, ô semper appetendas lacrymas, si quis ita sit felix, ut lectulum ubiq; suum la-
crymis irroret, eas in star panis ducat, & ad surrectæ Crucis conspectum, confixiq; in ea Servatoris
nostri lacrymulam, saltem unam aliquam expresserit, quam videat Dominus erumpentem! Quid ve-
ro si uberiores fuerint, & donec omnis totius corporis inarescat humor, emanare non desinant?
Quicumq; enim ita seminarit in lacrymis lactissimam frugem post modum est in exultatione demel-
surus. At inde nomen sinapis habet, quod olfactu luminibus officiat. Nam etymon illi, *synon* est
ut medicorum tradit disciplina. Unde acrem & incommodam ejus naturam inc. sit Græ-
cus Athenus, Fac olus id incestum oculis & perniciosum nostrum quod ex agro Domini colligimus,
cor in primis exhibeat, cerebrum illustrat, oculos aperit, ut videant sicut Agar fontem aquæ vivæ:
paulatim lenit, & ad Ambrosii verèq; celestis cibi gustum reddit idoneum; fructum asperitatem e-
mollit, ut nullius unquam uvæ afficiatur incommodo. Prodest etiam sine sicu adhibitum auribus, ut
illæ angelicæ etiam fiant harmoniæ capices. Alopecias emendat, omnemq; pruritus extinguit, ut
nullo profus vitio contaminatum corpus offerat Deo properemus. Contra lepras inungitur. Quid
enim aliud lepra in sacris monumentis, quam vitiorum sordes, malæq; consuetudinibus contagiones.

Psal. 126.
Synapis
stymon &
virtutes.
Tritum
cum sicu
aurium
graviati
prodest,
Dioscor. l. 2.
c. 98.

FIRMITAS DOCTRINÆ. CAP. XXVIII.

Quid autem illud, quod semel statum difficulter extirpari potest? Nam semina simulac decidere,
haud ita multo post & virent, & feracissime interpretari. Nam qui semel nostræ hujus sinapis suavitate gustare ceperit,
ab ea nunquam amplius, tanquam Ulyssis comites à loto, avelli poterit. Pullulabit in corde quotidie
canis ante nissimus, totaq; spiritus conceptacula feminibus his confarcientur, neq; hunc proculca-
bit Lupus aut Ursus, aut rugiens Leo, non effraenis Equus, non Taurus ferox, non dolosa Vulpes
pabulum absumet, non frigus aduret, non æstus desiccabit, non aratrum deniq; contundet: vitæ bit in
dies magis, & ad procellas & conculationes omnium tanquam insuperabile crocû lætius proveniet.

Plin. li.
19. c. 8.
Nam cro-
cum gau-
det calcari,
& melius
ita prove-
nit.

EXPERGEFACTIO. CAP. XXIX.

Ad hæc sinapis expergefactum ac minime somno gravatum significat intellectum: siquidem ter-
restris illa contra lethargos, de raso prius capite, illinitur. Nolter hic sinapismus de raso circum-
dosoq; cordi contra hujusmodi morbum admovetur. Quid enim aliud lethargus est nisi somnus in-
expugnabilis? At qui quotidie ut vigilemus, & Deo præces allegemus, suavi huius nostri pungimur
acrimonia. Gustu ejus scimus quando hora est de somno surgere, ne gravati eo, longe scilicet deli-
diz indormientes, obtorpeamus ignaviter. Nam Galli cantu, non æris tinnuli strepitu, non ullius or-
tu sideris indigemus, ut mane, sed plene mane excitati corpus strato corripimus, atq; tunc, & in dies
septies laudes Deo concinamus.

Nam sina-
pi lethargis
de raso ca-
pite illini-
tur. Diosc.
l. 2. c. 98.

SUBLIMIUM APPETITOR. CAP. XXX.

Quid vero quod per sinapis ramusculum, quem quis ore decerpat, mentem & cogitationem in
sublime sese attolentem accipimus? propter præsentaneam excitandi virtutem, quam in eo se-
mine

Sinapis ra-
musculus
quid ore
decerpsit,
mine

XXXX